

Koulun vaiheet.

Ajatus yhteiskoulun perustamisesta Terijoelle, tähän isänmaamme kaakkoisimpaan kulmaukseen, on syntynyt paikkakuntamme henkistä kehittämistä ja varsinkin sen asukkaiden kansallista valveuttamista harrastavien henkilöiden keskuudessa jo varhain, paljon ennen tämän nyt 25 ikävuottansa täyttävän koulun toiminnan alkua. Terijoki oli jo viime vuosisadan puolivälissä kehittynyt vilkasliikkeiseksi asutuskeskukseksi. Siitä oli muodostunut Pietarin miljoonakaupungin lähetyville, 40-kilometrin matkan päähän tuosta silloisen Venäjän pääkaupungista suosittu kesäviettopaikka, huvilayhdyskunta, jossa monet kymmenentuhannet rikkaat vierasmaalaiset oleilivat kesäajan. Suomenlahden puhdas hiekkarannikko, rehevä ja kaunis luonto, suhteellisen halvat elinkustannukset ja mukava liikeyhteys — kas siinä ne syyt, jotka aiheuttivat tämän meidän oloissamme siihen aikaan niin ainutlaatuisen huvila-asutuksen. Tämä suuremoinen huvila-elämä antoi paikkakunnan asukkaille helpon ja runsaan toimeentulon. Se kohotti heidän elintasoaan ja epäilemättä sen kautta myöskin teki mahdolliseksi harrastuksien kohdistumisen yleisiinkin asioihin, myöskin kulttuuripyrintöihin.

Toiselta puolen oli ilmeistä, että tuo suuri vieraskielinen ja vierashenkinen muukalaisjoukko ei voinut olla jättämättä tuntuviakin vaikutteita paikkakunnan suomalaisen kanta-väestön ajatustapaan ja kehitykseen. Venäjänkieli ja monet muukalaiset tavat sekä myöskin vieras venäläinen maailmankatsomus pyrki tietysti rikkaiden kesävieraiden vaikutuksesta saamaan sijaa myöskin suomalaisten keskuudessa. Tämähän on luonnollista, suomalaisten toimeentulo näillä seu-

duilla oli viime vuosisadan loppupuolella joutunut yhä suuremmissa määrässä riippuvaisuuteen venäläisestä huvilasutuksesta.

Monet isänmaalliset paikkakuntamme asukkaat varmaan pian oivalsivat, että tällaisesta asiantilasta ennen pitkää oli muodostuva suomalaisuudelle vakava vaara. Silloin varmaankin alettiin ajatella keinoja tämän vaaran torjumiseksi ja silloin heräsi myös ajatus oman, suomalaisen korkeamman oppilaitoksen perustamisesta tänne huvilasutuksen keskeisimpään paikkaan. Olihan noihin aikoihin muutenkin kaikkialla maassamme virinnyt vilkas harrastus nimenomaan kansallisen, suomalaisen kulttuurin kohottamiseen. Monet maaseutujen asukkaat alkoivat silloin yhä suuremmin joukoin lähettää lapsiaan kaupunkien vastaperustettuihin suomalaisiin oppikouluihin. Kun ne siten pian täyttyivät ja kun maaseutujen varallisuus nopeasti kehittyvän elinkeinoelämän mukana alkoi kohota, ruvettiin useallakin taholla suunnittelemaan oppikoulujen perustamista myöskin maaseutujen asutuskeskuksiin.

Oma oppikoulu, suomalainen yhteiskoulu Terijoelle, Etelä-Kannaksen suurimpaan asutus- ja liikekeskukseen, oli näin ollen luonnollinen, vaikka pitkään salassa piillyt toivomonen paikkakuntalaisen sydämessä. Ensi kerran sanotaan tätä kysymystä julkisesti pohditun Uudenkirkon laulujuhlista vuonna 1895. Mihinkään käytännölliseen toimenpiteeseen ei tämä ajatus vielä johtanut, mutta ehkäpä se jäi salassa itämään niinkuin siemen, joka on maahan kätkeyty. Vasta n.s. routavuosien jälkeisinä aikoina, tuon ensimmäisen venäläisen sortokauden päätyttyä, kun suomalaisen, kansallisen kulttuurin kehittämistä haitanneet poliittiset esteet oli hetkeksi poistettu, vasta silloin saattoi täälläkin yhteiskouluajatus kypsyä toteutettavaksi.

Siinä lyhyessä kertomuksessa koulun perustamisvaiheista, mikä marraskuun 24 päivänä 1909 koulutalomme peruskiveä laskettaessa pantiin metallirasiaan suljettuna koulutalon kivijalkaan, ilmoitetaan, että ensimmäinen yksityisluontoinen neuvottelu, jossa päätettiin ryhtyä valmistamaan yhteiskoulun perustamiskysymystä, pidettiin joulukuun 27 päivänä 1905 tehtaanhoitaja A. E. Sahlstenin ja kauppias E. Mustosen toimesta jälkimmäisen asunnossa Terijoella. En-

simmäinen julkinen kokous, joka oli kutsuttu koolle nimenomaan pohtimaan ja päättämään kouluasiasta, pidettiin kuitenkin vasta seuraavan vuoden marraskuun 18 päivänä Terijoen kansakoulussa. Kirjailija Mikko Uotinen oli sitä ennen toimittanut Viipurin lehtiin kokouskutsun, jossa kokouksen tarkoitusta selvitettiin. Hän myös kokouksessa esitti koulukysymyksen harkittavaksi. Puheenjohtajana tässä tilaisuudessa oli herra A. E. Sahlsten. Mainittakoon, että Viipurilainen osakunta oli kokoukseen lähettänyt sähkösanoman, jossa ilmituottiin osakunnan «myötätunto Terijoen yhteiskouluhommalle» sekä nimenomaan huomautettiin siitä tärkeästä tehtävästä, mikä yhteiskoululla olisi «Karjalan kannaksella suomalaisen kansallisuuden vartijana ja esitaistelijana kaakkoista vaaraa vastaan». Tässä kokouksessa oli edustettuna myöskin lähiseutujen asutuskeskukset ja yksimielisesti siinä päätettiin ryhtyä kiireellisesti puuhaamaan Terijoen yhteiskoulua. Lähimmät tehtävät annettiin erityiselle toimikunnalle, jonka puheenjohtajaksi valittiin A. E. Sahlsten ja sihteeriksi Mikko Uotinen.

Tämä «valmistava toimikunta» ryhtyikin heti ripeästi kouluasiaa ajamaan. Sen anomuksesta Kivennavan kuntakokous tammikuun 15 päivänä 1907 luovutti perustettavan koulun käytettäväksi kunnan omistaman kiinteimistön Kivennavantienvaarrelta, läheltä silloista Terijoen asemaa. Terijoki silloin vielä kuului Kivennavan kuntaan. Tämä ensimmäinen koulurakennus on nyt muodostettu Terijoen kunnansairaalaksi. Kivennavan kunta myöskin päätti avustaa kouluhanketta 3000 markalla. Toimikunta edelleen laati ehdotuksen «Terijoen suomalaisen yhteiskouluosakeyhtiön» yhtiösäännöksi sekä ehdotuksen ensimmäisen toimintavuoden tulo- ja menoarvioksi. Samanaikaisesti toimitettiin osakkeiden tarjonta ja merkintä. Osakeyhtiötä pidettiin sopivimpana hankkeen rahoittajaksi sekä myös perustettavan koulun omistajaksi. Osakepääoma suunniteltiin 30.000 markaksi, jaettuna 30 markan suuruisiin osakkeihin. Nämä valmistavat toimenpiteet hyväksyttiin pääkohdissaan osakkeiden merkitsijäin yleisessä kokouksessa huhtikuun 1 päivänä 1907. Samalla valittiin kouluasiaa edelleen ajamaan «väliaikainen johtokunta». Sen puheenjohtaja oli herra M. Uotinen ja muina jäseninä rouvat Hilda Hyyry-

läinen ja Hilma Mörö sekä herrat A. E. Sahlsten ja E. Mustonen. Lopuksi päätettiin kokouksessa, että uuden koulun toiminta on saatava alkamaan jo syyskuun 2 päivänä 1907.

Senaatin vahvistus yhtiösäännöille saatiin heinäkuun 11 päivänä 1907 ja viisiluokkaisen yhteiskoulun perustamislupa saman vuoden syyskuun 27 p:nä. Heinäkuun 20 päivänä pidetyssä perustavassa yhtiökokouksessa kuitenkin ilmeni, että vain vähän yli puolet osakkeista oli saatu merkityksi. Saman kuun 28 päivänä pidetyssä jatkokokouksessa saatiin viimeiset 380 osaketta kaupaksi, joten yhtiön toiminta voitiin alkaa. Samassa kokouksessa valittiin yhteiskouluosakeyhtiölle ja yhteiskoululle yhteinen johtokunta. Tämä korjautti väliaikaisen koulutalon kuntoon, pani auki kaksi opettajanvirkaa ja ryhtyi muihin toimenpiteisiin, niin että koulu saatinkin määräaikana avatuksi.

Terijoen suomalainen yhteiskoulu, kuten sen virallinen nimi silloin oli, saattoi näin aloittaa toimintansa kaksiluokkaisena syyskuun 2 päivänä 1907. Alkuun oli päästy, mutta monet vaikeudet olivat vielä edessä. Ennen muuta oli selvää, ettei koulunpitoa voitu montakaan vuotta jatkaa samassa huoneistossa, missä se nyt oli pantu alkuun. Sisälsihän tämä ensimmäinen koulutalo vain kaksi luokkahuonetta, jota vastoin koulun toisena toimintakautena luokkia jo oli ylläpidettävä neljä. Oman koulutalon hankkiminen tulikin heti tämän jälkeen koulun omistajien lähimmäksi tehtäväksi. Onnellisesti tämäkin koulutyölle niin paljon merkitsevä suunnitelma saatiin toteutetuksi, kuten toisessa yhteydessä on kerrottu, niin että yhteiskoulu voi siirtyä epämukavista väliaikaisista huoneistoistaan, joissa luokat lopulta toimivat samanaikaisesti kolmessa eri paikassa, omaan ja olosuhteisiin katsoen tilavaan sekä ajanmukaiseen koulutaloon syyslukukauden alussa 1910.

Paljon huolta yhteiskouluosakeyhtiölle koulun ensimmäisen 10-vuotiskauden aikana antoi tietysti kouluyrityksen rahoittaminen. Valtioapua ei koululle kahtena ensimmäisenä lukuvuonna vielä annettu, vaikka sitä kyllä kovin yritettiin saada vetoamalla siihen, että koulu toimi erityisen tärkeällä paikalla. Ainakin kaksi kertaa evättiin senaatista tässä tarkoituksessa sinne tehty anomus. Sen sijaan kantoi yksi-

Terijoen yhteiskoulu syksyllä 1908.

tyinen uhrautuvaisuus ja huolenpito koulun hyväksi tälläkin paikkakunnalla runsasta satoa. Terijoen naisten ompeluseura hankki jo ensimmäisenä kouluvuonna 6000 markkaa, jolla joulukuun 1 päivänä 1907 päätettiin ostaa Terijoen nuorisoseuran maapalsta rakennettavan koulutalon paikaksi. Useana kesänä järjestettiin koulun hyväksi suuret laulu- tai muut kesäjuhlat, joiden yhteydessä pidettiin arpajaisia. Suurimmat näistä olivat vuonna 1910 juhannukseksi pidetyt kolmipäiväiset laulu- ja urheilujuhlat. Juhlapuhujana niissä esiintyi m.m. silloinen eduskunnan puhemies P. E. Svinhufvud, nykyinen tasavaltamme presidentti. Avustuksillaan on myöskin Terijoen kunta tukenut yhteiskoulua melkein säännöllisesti koko sen 24 vuoden ajan, minkä koulu kokonaan tai osittain on toiminut yksityisenä opistona. Tämän vuotuisen avustuksen suuruus oli alkuvuosina tavallisesti tuhat markkaa, myöhemmin sodanjälkeisinä aikoina useimmiten 13.000 markkaa. Kun yhteiskoululle sitten 2-vuotuisen toiminnan jälkeen syksystä 1909 alkaen myönnettiin tavanmukainen valtionavustus 4.000 markkaa kutakin keskikoulun luokkaa kohden, eli koulun talous saatu suhteellisen vakavalle pohjalle.

Vuonna 1911 oli ratkaistava kysymys silloin jo viisiluokkaiseksi muodostuneen koulun laajentamisesta täydelliseksi 8-luokkaiseksi ja siis myös yliopistoon johtavaksi opistoksi. Laajentamisen tarpeellisuudesta oltiin jotenkin yksimielisiä ja päätös tulikin sen mukaiseksi. Tähän vaikutti ennen muuta se seikka, että koulun oppilasmäärä oli vuosittain voimakkaasti kasvanut. Ajateltiin myöskin niin, että Pietarin lukuisat suomalaiset kodit voisivat lähettää koululaisensa tänne jatkamaan koulunkäyntiään yliopistoon saakka. Heille ei nimittäin myönnetty — nähtävästi poliittisista syistä — lupaa muodostaa yhteiskouluaan täysiluokkaiseksi, vaan ainoastaan 7-luokkaiseksi, joten yliopistoon aikovien täytyi päättää koulunkäyntinsä jossain muussa koulupaikassa. Opettajakuntaa siis lisättiin tarpeen mukaan ja toukuun 15 päivänä 1912 saatiin senaatin lupa koulun laajentamiseen kahdeksanluokkaiseksi opistoksi. Oikeus päästää oppilaita yliopistoon annettiin tammikuun 28 päivänä 1914 ja saman vuoden kevätlukukauden päätyttyä ensimmäinen parvi tästä koulusta päässeitä valkolakkisia hajautuikin maailmalle.

Terijoen yhteiskoulun oppilaat kevätlukukaudella v. 1910.

Lukioluokkien ylläpito tuotti kuitenkin yhteiskouluosakeyhtiölle aivan odottamattomia taloudellisia vaikeuksia. Laajentamislupa koululle oli annettu ja yliopistoon päästämis-oikeus oli myönnetty, mutta valtioapu lukioluokilta kokonaan kiellettiin. Valtiolliset olosuhteet olivat taas kiristyneet, uusi venäläistytymisyrittäminen kohdistui maahamme. Senaatti oli muukalaisten miesten hallussa ja tätä rajaseudun suomalaisista opinahjoja, joka toimi melkein Pietarin portilla, sitä ei katsottu hyvillä silmillä «korkeimmissa piireissä». Useitaakin yrityksiä tämän yläluokkien valtioavun saamiseksi tehtiin seuraavien vuosien kuluessa, mutta vasta Venäjän vallankumouksen jälkeen v. 1917 koulumme pääsi tässä suhteessa yhdenarvoiseen asemaan maamme muiden täysiluokkaisen yhteiskoulujen kanssa. Koska yläluokkien ylläpito aina on kalliimpaa kuin alempien luokkien, niin ymmärtää kyllä, että johtokunnalla noina vuosina on ollut paljon huolta koulun talouden hoitamisessa. Lukioluokkia ei kuitenkaan tahdottu sulkea, koska oppilaita niille aina ilmaantui runsas joukko ja ennen kaikkea koska arveltiin, että uutta laajentamislupaa ei ehkä niinkään helposti enää anneta.

Kesken näitä vaikeuksia, joiden voittamiseksi koulu siis sai kamppailla, puhkesi sitten maailmansota. Se toi mukanaan joukon uusia huolia. Taloudellinen elämä kiristyi vähitellen kaikkialla maassamme, mutta erityisesti täällä Kanaksella, jossa huvila-asutus alkoi tyrehtyä. Rahan arvo laski ja sen kautta heikosti palkattujen virkamiesten taloudellinen asema suuresti vaikeutui. Yleisenä ilmiönä huomataan vuosina 1916—1918 opettajien siirtymistä pois yksityiskoulujen palveluksesta vallan toisille toimialoilta. Lukuvuonna 1916—1917 tämänkin koulun yhdeksästä vakinaisesta opettajasta siten erosi toimestaan kuusi eli kaksikolmattaosaa koko vakinaisesta opettajakunnasta. Seuraavana lukuvuonna oli samanlaisia eroamisia neljä. Uusia opettajia oli niihin aikoihin kovin vaikeata saada eronneiden sijaan ja opettajakunnan opillinen pätevyystaso sen vuoksi pyrki huomattavasti alenemaan. Useakin tärkeä opetusaine, kuten esim. matematiikka ja ruotsinkieli joutuivat olemaan pitkiä aikoja epäpätevien tilapäisopettajien hoidossa. Kun sitten vielä kapinavuonna 1918 koulun oppilasmäärä aleni paljon alle kahdensadan, pysytelyään edellisi-

Oppilasjoukkoa uuden koulutalon äärellä v. 1912.

nä vuosina jotenkin säännöllisesti 220—230 paikkeilla, niin eipä ole ihmeteltävää, että koulun johtokunnassa jo joskus ajateltiin sitäkin mahdollisuutta, että koulu saattaisi olla paikoitettu toistaiseksi lopettamaan yläluokkiensa ylläpidon.

Yhteiskoulun asema sitten kuitenkin pian vakautui entistä lujemmaksi. Hyvän muutoksen toi mukanaan Suomen vapautuminen ja itsenäistyminen. Vapaa Suomi tahtoi tietysti uhrata kansallisen kulttuurinsa tukemiseksi paljon enemmän, kuin mitä venäläisvallan aikana oli ollut mahdollista. Tähän luottaen yhteiskouluosakeyhtiön ylimääräinen yhtiökokous päätti tammikuun 24 p:nä 1919, että yhtiön koko kiinteä ja irtain omaisuus tarjotaan valtiolle ehdolla, että valtio vastaa yhtiön veloista ja sitoutuu ylläpitämään koulua edelleenkin tällä paikkakunnalla, mutta kokonaan valtionkouluna. Tämä yhteiskouluosakeyhtiön tarjous tehtiin juuri sopivaan aikaan. Jo saman vuoden elokuun 29 päivänä annetussa asetuksessa määrätäänkin yhteiskoulun viisi alinta luokkaa otettaviksi valtion haltuun ja ylläpidettäväksi valtion keskikouluna. Näin muodostui syyskuun 1 päivästä 1919 Terijoen keskikoulu, jota vastoin yläluokat edelleen jäivät yhteiskouluosakeyhtiön hoitoon Terijoen keskikoulun jatkuoluokkien nimellä. Koulutalo ja kalusto myös luovutettiin valtiolle, joka suoritti yhtiön noin 60,000 markkaan noussevat rakennusvelat. Tämä toimenpide merkitsi koululle tavattoman paljon. Sen taloudellinen asema sen kautta täysin korjautui. Yksityisten jatkuoluokkienkin ylläpito seuraavina vuosina oli verrattain helppoa. Ne saivat korvauksetta käyttäen koulutaloa ja koulukalustoa, «mikäli se ei ollut esteenä valtion koulun toiminnalle», kuten luovutussopimuksessa oli määrätty. Jatkuoluokkien valtioapu, sen jälkeen kun raha uudelleen oli vakautettu ja uusi laki yksityiskoulujen valtioavuiusta oli vuonna 1925 säädetty, määrättiin valtioneuvoston päätöksellä marraskuun 12 päivänä 1925 41,000 markaksi luokkaa kohden. Tätä valtioavun määrää täytyy silloisissa oloissa pitää varsin kohtuullisena.

Vuodesta 1921 alkaen huomataan yhteiskoulun s.o. keskikoulun ynnä sen jatkuoluokkien oppilasmäärän voimakkaasti kasvavan. Yhä laajemmissa kansalaispiireissä herää pyrkimys hankkia nuorisolle korkeampaa oppikoulusivistystä. Rinnakkaisluokkia on perustettava keskikoulun yhteyteen

ja vuodesta 1926 alkaen niitä on säännöllisesti täytynyt ylläpitää viisi, tavallisesti yksi kullakin keskikoulun luokalla. Viimeksimainittuna vuonna oppilasmäärä kohosikin jo kouluksamme neljänsadan paikkeille, missä se seuraavinakin vuosina aina näihin saakka sitten onkin pysytellyt.

Niin ilahduttava kuin tämä viimeisen vuosikymmenen aikana tapahtunut koulun oppilasmäärän nousu onkin ollut, aiheutui siitä kuitenkin pian jatkoluokkien toiminnalle odottamattomia vaikeuksia. Niiden täytyi vähitellen jo vuodesta 1922 alkaen asteettain siirtyä pois koulutalosta ja hankkia itselleen taas vuokrahuoneusto. Pari lukuvuotta toimi yksi jatkoluokista ensin konduktööri Marttiselta vuokratusta huoneustossa koulutalon naapurissa, myöhemmin taas, kun tämäkin osottautui riittämättömäksi, saatiin kolmelle jatkoluokalle huoneisto apteekkari A. Korhosen talosta vierottien varrelta. Vaikealta tuntui siirtyä ahtaisiin ja valaistus-suhteiltaan epädullisiin vuokrahuoneisiin. Viisi ja puoli lukuvuotta joutuivat jatkoluokat näin joko kokonaan tai osittain asustamaan vuokralaisina koulutalon ulkopuolella. Oli ilmeistä, että koulutalo, joka valmistuessaan vuonna 1910 tuntui niin tilavalta ja riittävältä, oli nyt käynyt ahtaaksi. Se ei voinut enää läheskään tyydyttää oppilasmääränsä puolesta niin suuresti kasvaneen koulun huoneiston tarvetta. Lisärakennus oli välttämättä saatava avuksi, jos mieli saada kaikki luokat työskentelemään tyydyttävissä ulkonaisissa oloissa. Toisessa yhteydessä kerrotaan, miten jatkoluokkien johtokunnan toimesta lisärakennus sitten vuoden 1927 kuluessa rakennettiin. Kun jatkoluokat vuoden 1928 alusta pääsivät palaamaan takaisin muun koulun yhteyteen, oli siis tämä jälkimmäinen vuokralla asustamisen vaihe koulun elämässä onnellisesti sivuutettu.

Yhteiskouluosakeyhtiön johtokunnan täytyi usean vuoden ajan kiinnittää paljon huomiota tämän lisärakennussuunnitelman toteuttamiseen ja se seikka ehkä jonkin verran viivästytti erään toisen tähdellisen ja koululle niin paljon merkittävän uudistusasian ajamista, nimittäin jatkoluokkien yhdistämistä keskikoulun kanssa yhteiseksi opistoksi. Jo silloin, kun keskikoulu vuonna 1919 muodostettiin ja verrattain arvokas koulutalo luovutettiin valtiolle, olivat koulun silloiset omistajat vakuutetut siitä, että ennen pitkää jatkoluokkien-

kin ottaminen valtion haltuun tulisi tapahtumaan. Tämä käsitys oli yhä varmistunut niiden neuvottelujen aikana, joita keskikoulun muodostamisen yhteydessä viranomaisten kanssa käytiin. Ensimmäisen alotteen, ehdotuksen valtionkoulun muodostamisesta täysiluokkaiseksi yhteislyseoksi, teki vanhempainneuvosto kouluhallitukselle syksyllä 1923. Tähän alotteeseen yhtiö sitten jatkoluokkia ylläpitävä yhteiskouluosakeyhtiö vuosikokouksessaan saman vuoden loka-kuussa. Myöhemmin saatiinkin tietää kouluhallituksen ehdottaneen n.s. viisivuotissuunnitelmassaan, että jatkoluokat olisi otettava valtiolle vuonna 1928. Eduskunta ei kuitenkaan katsonut voivansa myöntää tarvittavia määrärahoja koko suunnitelman toteuttamiseen ja niin asia siirtyi. Vuoden 1928 alussa laadittiin kouluhallituksessa uusi ehdotus yksityiskoulujen ottamisesta valtion haltuun lähimpien vuosien kuluessa ja tätä varten jatkoluokkien johtokunta päätti taas saman vuoden helmikuussa pitämässään kokouksessa tarjota jatkoluokkiakin valtiolle. Samalla voitiin ilmoittaa, että jatkoluokat olivat velattomia, joten mitään taloudellisia vaatimuksia ei tarvinnut esittää. Tämä uusi ehdotus johtikin meille toivottuun tulokseen. Vuoden 1929 alussa annetussa asetuksessa määrättiin, että, sen jälkeen kun eduskunta oli tarkoitusta varten varannut määrärahan, m.m. Terijoen keskikoulu oli syksystä 1929 alkaen muodostettava kahdeksanluokkaiseksi yhteislyseoksi, siten että jatkoluokista yksi vuosittain oli otettava valtion haltuun. Syyskuun 1 päivästä 1931 alkaen on siis koko yhteiskoulu joutunut valtion haltuun, toimien Terijoen yhteislyseona.

Terijoen yhteiskouluosakeyhtiö, tämä paikkakuntalaisten uhrautuvaisuuden ja alttiuden kautta neljännesvuosisata sitten muodostettu yhtiö, joka Terijoella on ylläpitänyt yksityistä yhteiskoulua — ensin kokonaan, sitten vain sen ylläluokkia — 24 lukuvuoden ajan, tämä yhtiö on siis nyt, valtionkoulun tultua täysiluokkaiseksi, suorittanut loppuun tehtävänsä. Osakeyhtiön vuosikokouksessa lokakuun 30 päivänä 1931 päätettiinkin yhtiön toiminta lopettaa ja yhtiö purkaa. Nämä lopettamisesta johtuvat toimenpiteet saadaan suoritetuiksi jotenkin samoihin aikoihin, kun koulumme lähtee aloittamaan uutta 25-vuotista taivalta.

Terijoen yhteiskoulu tuntee syvää kiitollisuutta kaikkia

niitä henkilöitä kohtaan, jotka ovat suorittaneet opiston hyväksi niin paljon työtä ja niin paljon uhrauksiakin nyt päättyneen ajanjakson kuluessa. Monet näistä koulun ystävistä ovat jo siirtyneet pois tästä elämästä. Poissa ovat herrat M. Uotinen, E. Mustonen ja E. A. Elfvengren, joiden ansiot koulumme perustamisvaiheissa ovat niin suuret. Poissa on koulun ensimmäinen rehtori M. Rossi ja johtokunnan sekä vanhempainneuvoston monivuotiset puheenjohtajat A. Hyyryläinen, T. A. Brummer ja J. Kruus, jotka koulun hyväksi niin paljon ovat joutuneet työtä tekemään. Poissa on jo usea koulussa toimineista opettajista ja yksi monivuotinen vahtimestari. Poissa on moni muu ehkä tuntematon koulun ystävä ja suosija. Kaikille heillekin on koulu kiitollisuuden velassa. Olkoon tämä kiitollisuus koululle veloituksena. Se velvoittakoon koulua nyt alkavan uuden ajanjakson kuluessa yhä enemmän syventämään työtänsä rajoitettumme nuorison kasvattamiseksi. Saakoon koulumme omalta tärkeältä osaltaan olla entistä paremmin mukana luomassa tänne isänmaamme kaukaiseen seutuun voimakasta, lujatahtoista, siveellisesti ryhdikästä ja isänmaallisen hengen elähdyttämää kansaa.

M. Salokas.